

Ιχθυοτουρισμός 83

FLAG: Groupe Varois

Le Var, Γαλλία

Επισκόπηση του έργου

Το έργο αυτό μεταφέρει και εφαρμόζει στο Var της Γαλλίας την εμπειρία ιχθυοτουρισμού που αποκτήθηκε στην Ιταλία. Εκτός από την ανάπτυξη μιας εξειδικευμένης τουριστικής δραστηριότητας που συμβαδίζει με τον τύπο αλιείας στην περιοχή, το έργο ενέπλεξε τους κατάλληλους φορείς που θα προωθήσουν τη νομοθετική αλλαγή που απαιτείται για να καταστεί ευχερέστερη αυτή η δραστηριότητα γύρω από τη γαλλική ακτή.

Πλαίσιο και κύριες προκλήσεις

Η ελκυστική μεσογειακή ακτογραμμή του Var χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερου κάλλους περιβαλλοντικούς πόρους που περιλαμβάνουν προστατευόμενες περιοχές, φυσικά πάρκα και απαγορευμένες περιοχές για την αλιεία. Πρόκειται για μια δυναμική και αναπτυσσόμενη περιοχή που αποτελεί έναν ολοένα και πιο δημοφιλή τουριστικό προορισμό και περιλαμβάνει ορισμένα πυκνά αστικά κέντρα όπως η Toulon και το St Tropez. Τα τελευταία 30 χρόνια, ο πληθυσμός της περιοχής αυξήθηκε από 628.025 σε πάνω από 1 εκατ. κατοίκους, ενώ ο θαλάσσιος χώρος έχει μεγάλη ζήτηση για ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων: ιστιοπλοΐα, καταδύσεις, υποβρύχιο ψάρεμα και παραδοσιακή αλιεία μικρής κλίμακας, η οποία, με παράδοση εκατοντάδων ετών, πρέπει να ανακαλύψει εκ νέου τη θέση της προκειμένου να επιβιώσει.

Το 90% του στόλου της περιοχής (Προβηγκία – Άλπεις – Κυανή Ακτή "PACA") αποτελείται από μικρά αλιευτικά σκάφη κάτω των 10 μέτρων που ανήκουν σε καπετάνιους. Ο ανταγωνισμός από άλλους τομείς, σε συνδυασμό με τη γενικότερη παρακμή του

αλιευτικού τομέα και την ολοένα και μεγαλύτερη περιθωριοποίησή του από την λοιπή τοπική κοινότητα οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο τομέας πρέπει να αποκαταστήσει τη σχέση του με το ευρύ κοινό. Υπάρχει επίσης αφθονία δυνητικών πελατών για δραστηριότητες ιχθυοτουρισμού.

Το έργο 'Ιχθυοτουρισμός 83' έχει ως στόχο να προσφέρει στους τοπικούς αλιείς έναν τρόπο διαφοροποίησης της πηγής εισοδήματός τους χωρίς να απαιτείται να εντείνουν τις αλιευτικές τους προσπάθειες και συγχρόνως να έρθουν πιο κοντά στο ευρύ κοινό με σκοπό να τους ευαισθητοποιήσουν σχετικά με την παράδοση και κληρονομιά που αντιπροσωπεύει η αλιεία καθώς και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο τομέας. Εντούτοις, η ανάπτυξη του ιχθυοτουρισμού στο Var προσέκρουσε σε μια σειρά προκλήσεων:

Πέραν της αντίστασης των αλιέων να συμμετάσχουν σε νέες δραστηριότητες όπως ο ιχθυοτουρισμός, δύο τεχνικά εμπόδια απέτρεψαν την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων

ιχθυοτουρισμού: α) δεν υπήρχε ένα ειδικό νομικό πλαίσιο για τον ιχθυοτουρισμό και β) στη Γαλλία ισχύει ένα ειδικό φορολογικό καθεστώς για τους αλιείς, στο οποίο, ωστόσο, δεν θα υπόκειντο απαραίτητα όσοι ασχολούνταν με τουριστικές δραστηριότητες. Το επιπρόσθετο διοικητικό βάρος που συνεπάγονταν η ύπαρξη δύο διαφορετικών φορολογικών συστημάτων αποτελούσε ένα επιπλέον αντικίνητρο για την ενασχόληση των αλιέων με τον ιχθυοτουρισμό.

Αυτά τα τεχνικά θέματα, καθώς και το κόστος προσαρμογής των αλιευτικών σκαφών για τις τουριστικές δραστηριότητες και το κόστος επικοινωνίας και εμπορίας που απαιτούνται για την ανάπτυξη ενός επιτυχημένου τουριστικού πακέτου αποτελούσαν σοβαρά εμπόδια στην ανάπτυξη του ιχθυοτουρισμού στη Γαλλία.

Ο πληθυσμός του Var: 1 001 408 κάτοικοι	Έκταση επιφάνειας/χλμ²: 5 973
Πυκνότητα πληθυσμού / κάτοικοι / χλμ²: 168	Αρ. αλιέων στο Var: 227 (σε 216 σκάφη)

Οι στόχοι του έργου

Στόχος του Ιχθυοτουρισμού 83 ήταν η διεξαγωγή ενός πιλοτικού έργου στο μήκος της ακτής του Var με σκοπό τη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για την ανάπτυξη του ιχθυοτουρισμού στην περιοχή. Όταν δημιουργηθούν οι συνθήκες, ο στόχος θα είναι η χρήση της πρακτικής του ιχθυοτουρισμού στο Var και η επέκτασή της στις γαλλικές μεσογειακές ακτές και, ενδεχομένως, και πέραν από αυτές.

Πιο ειδικά, στόχος του έργου είναι:

- › να καταδείξει στους αλιείς την αξία συμμετοχής τους σε δραστηριότητες ιχθυοτουρισμού,
- › να καταδείξει στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής τη σημασία διευκόλυνσης του ιχθυοτουρισμού,
- › να θέσει κανόνες ασφάλειας για τη μεταφορά επιβατών,
- › να προβεί στις απαιτούμενες προσαρμογές στα σκάφη που συμμετέχουν στις δραστηριότητες,
- › να αναπτυχθεί μια προσφορά ιχθυοτουρισμού που θα συμβαδίζει με τον τύπο αλιείας της περιοχής και θα εγγυάται το σεβασμό για το θαλάσσιο περιβάλλον,
- › δοκιμαστικές δραστηριότητες ιχθυοτουρισμού.

Περιγραφή του έργου

Ως ιχθυοτουρισμός νοείται η πρακτική των επαγγελματιών αλιέων που υποδέχονται ορισμένο αριθμό τουριστών στα σκάφη τους για μια τουριστική ψυχαγωγική δραστηριότητα με σκοπό να ανακαλύψουν τον κόσμο της αλιείας και της θάλασσας. Στην περίπτωση του Var, η πρακτική αυτή προσαρμόστηκε στον τύπο των αλιευτικών σκαφών (7-10 μέτρα και συχνά με μονομελές πλήρωμα) και περιλαμβάνει ένα πρωινό (3-4 ώρες) ιχθυοτουρισμού, με αναχώρηση πριν την ανατολή για να μαζέψουν τα δίχτυα που έριξαν την προηγούμενη και να παρατηρήσουν και να μάθουν τις τεχνικές παραδοσιακής αλιείας στην περιοχή.

Το έργο αυτό περιλαμβάνει:

1. Μια μελέτη βιωσιμότητας για την οργάνωση δραστηριοτήτων στο Var που ορίζει τους κανόνες ασφάλειας οι οποίοι πρέπει να τηρούνται, τις προσαρμογές που πρέπει να υποστούν τα αλιευτικά σκάφη, τις ανάγκες κατάρτισης στον τουρισμό και το δυνητικό αντίκτυπο.
2. Καθορισμό του τρόπου υλοποίησης αυτών των δραστηριοτήτων: ο ρόλος των μεμονωμένων αλιέων, ο ρόλος των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων συμπεριλαμβανομένων των γραφείων τουρισμού και η εκστρατεία ενημέρωσης.
3. Τον ορισμό τυχόν συμπληρωματικών δραστηριοτήτων (π.χ. τουριστικά καταλύματα, πώληση τοπικών προϊόντων, κλπ.).

Πρόκειται για ένα τριετές έργο που ξεκίνησε τον Ιανουάριο 2009, θα ολοκληρωθεί το Δεκέμβριο 2011, και περιλαμβάνει τρεις κύριες φάσεις:

Προκαταρκτική φάση: από τον Ιανουάριο έως τον Ιούνιο 2009 (6 μήνες)

- Δημιουργία όλων των προϋποθέσεων για την εφαρμογή του ιχθυοτουρισμού (κανόνες ασφάλειας, χαρακτηριστικά των σκαφών, κατάρτιση των αλιέων).
- Ορισμός του τύπου ιχθυοτουρισμού που θα πραγματοποιηθεί από τους αλιείς, βάσει του τύπου των σκαφών και της αλιείας της περιοχής.
- Οργάνωση της τουριστικής προσφοράς.
- Ανάπτυξη υλικού εμπορίας.
- Συνέντευξη Τύπου για τα τοπικά και περιφερειακά ΜΜΕ (Τύπος & τηλεόραση)

Πιλοτική φάση: από τον Ιούνιο 2009 έως τον Ιούνιο 2010 (1 έτος)

- Βελτίωση των σκαφών με σκοπό να πληρούν τις προδιαγραφές ασφάλειας για την μεταφορά τουριστών.
- Περιφερειακή εκστρατεία Τύπου σχετικά με την πιλοτική δραστηριότητα.
- Δοκιμές δραστηριοτήτων ιχθυοτουρισμού από τον Ιούνιο έως το Σεπτέμβριο 2009 (5 σκάφη).
- Ανάλυση των αποτελεσμάτων.

Φάση επέκτασης: από τον Ιούνιο 2010 έως το Δεκέμβριο 2011 (18 μήνες)

- Ευρύτερος κύκλος δοκιμών (σχεδόν τελική προσφορά) από τον Ιούνιο έως τον Οκτώβριο 2010.
- Ανάπτυξη συστήματος πιστοποίησης του ιχθυοτουρισμού.
- Προσδιορισμός συμπληρωματικών δραστηριοτήτων.
- Τελικές δοκιμές από τον Ιούνιο 2011 με σκοπό την επαλήθευση του συστήματος πιστοποίησης.

Οι κύριοι εμπλεκόμενοι

Ο 'Marco Polo Echanger Autrement', ένας οργανισμός μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που ειδικεύεται στη βιώσιμη τοπική ανάπτυξη αποτελεί τον κινητήριο μοχλό του έργου. Ωστόσο, ο Marco Polo έχει συστήσει μια ευρεία εταιρική σχέση για την εφαρμογή του έργου που έχει τρεις κύριες αποστολές:

Πρώτον, υπάρχει μια 'οργανωτική επιτροπή' που διαχειρίζεται το έργο, τις δραστηριότητες προγραμματισμού, εποπτεύει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και τη διόρθωση λαθών. Η επιτροπή απαρτίζεται από:

- Το Διευθυντή Θαλάσσιας Πολιτικής του Var (επαρχία).
- Έναν ανώτατο υπάλληλο σχεδίου από το τμήμα θαλάσσιας πολιτικής της περιφέρειας (PACA).
- Έναν ανώτατο υπάλληλο σχεδίου από την Υπηρεσία Γεωργίας, Θαλασσών και Δασών του συμβουλίου της επαρχίας Var.
- Έναν ανώτατο υπάλληλο σχεδίου από το τμήμα οικονομικών της "Communauté d'agglomération" (διαδημοτικό όργανο) της Τουλόν – Προβηγκίας και Μεσογείου.
- Τον Πρόεδρο του Marco Polo Echanger Autrement.
- Τον Πρόεδρο της τοπικής επιτροπής αλιείας και υδατοκαλλιέργειας του Var.
- Έναν εκπρόσωπο από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος του St Raphaël.
- Έναν εκπρόσωπο από το Τμήμα Τουρισμού της Var.
- Ένα συντονιστή του έργου.

Δεύτερον, μια ευρύτερη εταιρική σχέση δημόσιων και ιδιωτικών φορέων που περιλαμβάνει αλιευτικές οργανώσεις, γραφεία τουρισμού, φορείς θαλάσσιας έρευνας (IFREMER), περιβαλλοντικές οργανώσεις (WWF) και περιφερειακά και επαρχιακά τμήματα που ασχολούνται με θαλάσσιες υποθέσεις συμμετείχε με σκοπό την προώθηση και διάχυση πληροφοριών σχετικά με το έργο εντός των οργανισμών τους και για να οδηγήσει σε περαιτέρω σκέψεις σχετικά με τους 4 κύριους άξονες του έργου, δηλ. την αλιεία, τον τουρισμό, το περιβάλλον και την τοπική διακυβέρνηση.

Τρίτον, κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου, συστήθηκαν τρεις τεχνικές ομάδες εργασίας γύρω από τα ακόλουθα θέματα που συντονίστηκαν από το Marco Polo, συντονιστή του έργου:

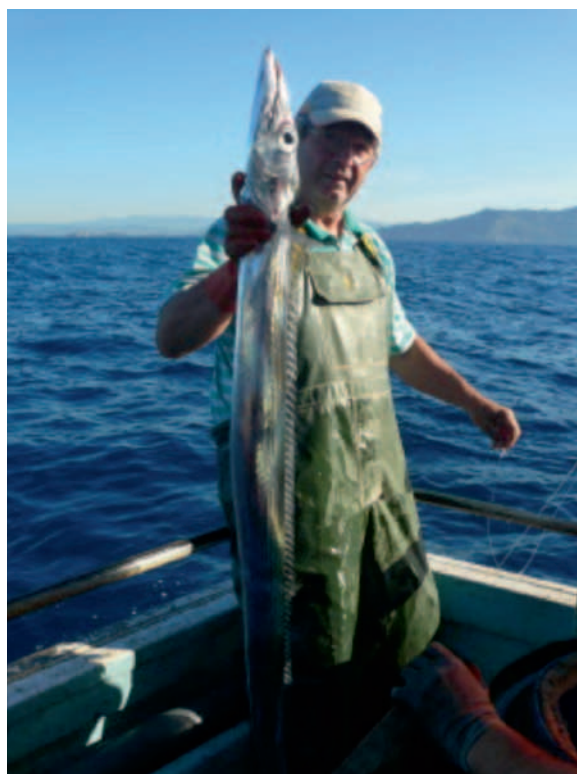
- **Ασφάλεια:** η επαρχιακή διεύθυνση για περιοχές και θάλασσες και η παράκτια μονάδα θαλάσσιας πολιτικής που συνεργάστηκαν με τους αλιείς για τον καθορισμό των προδιαγραφών ασφάλειας και την ανάπτυξη των διαδικασιών ασφάλειας για τον ιχθυοτουρισμό.
- **Αλιεία και τουρισμός:** το γραφείο τουρισμού και οι αλιείς ανέπτυξαν τον τύπο δραστηριότητας που θα προσφέρουν.
- **Επικοινωνία:** το γραφείο τουρισμού, τα μέλη της οργανωτικής επιτροπής και οι υποψήφιοι για ιχθυοτουρισμό αλιείς οργάνωσαν την εκστρατεία εμπορίας και επικοινωνίας.

Τα αποτελέσματα του έργου

Είναι ακόμη πολύ νωρίς για να μιλήσουμε για τον αντίκτυπο του 'Ιχθυοτουρισμός 83'. Ο αναμενόμενος αντίκτυπος του έργου υπολογίζεται βάσει του αντίκτυπου που είχε στην Ιταλία, όπου (συγκριτικά με μια κανονική ημέρα αλιείας που αποφέρει περίπου €350 κέρδος σε διμελές πλήρωμα με 13 ώρες εργασίας και αλίευμα 25 κιλών με μέση τιμή πώλησης €20 το κιλό) μια ημέρα δραστηριοτήτων ιχθυοτουρισμού αποφέρει €360 στο ίδιο πλήρωμα με λιγότερες ώρες εργασίας (11 ώρες) και 10 τουρίστες που πληρώνουν €40 ο καθένας. Το αλίευμα κυμαίνεται κατά μέσο όρο από 2 έως 5 κιλά, γεγονός που μειώνει την πίεση στον πόρο αυτό.

Με βάση αυτά τα δεδομένα, ο αναμενόμενος αντίκτυπος του 'Ιχθυοτουρισμός 83' θα είναι:

- **Οικονομικός** – αφού προσφέρει ένα συμπληρωματικό εισόδημα στους αλιείς που τους βοηθάει να αντισταθμίσουν τη μείωση των αλιευτικών ποσοστώσεων. Επιπλέον, η εργασία που απαιτείται για μια ημέρα ιχθυοτουρισμού είναι λιγότερο απαιτητική από μια συνηθισμένη ημέρα ενός αλιέα.
- **Κοινωνικός** – εφιστώντας την προσοχή ενός νέου κοινού προς την αλιεία, δημιουργείται δημόσια υποστήριξη με την ευαισθητοποίηση για τη δραστηριότητα και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι αλιείς (απρόβλεπτη φύση της ψαριάς τους και ανταγωνισμός από τη βιομηχανική αλιεία και την ψυχαγωγική ιστιοπλοΐα). Εξάλλου, η ευαισθητοποίηση αυτή μπορεί να οδηγήσει κάποιους στο να επιλέξουν την αλιεία ως επαγγελματική επιλογή και να προσελκύσει νεότερα άτομα στον τομέα.
- **Πολιτιστικός** – μέσω της κεφαλαιοποίησης και της προώθησης της κληρονομιάς και της παράδοσης που αντιπροσωπεύουν η παραδοσιακή αλιεία, η ιστορία της και οι τεχνικές της για την περιοχή.
- **Περιβαλλοντικός** – θέτοντας τους αλιείς στο επίκεντρο των προσπαθειών που αποσκοπούν στη διαφύλαξη των αλιευτικών πόρων.

Τα έως τώρα απτά αποτελέσματα περιλαμβάνουν:

Ενέργειες στον τομέα της νομοθεσίας και της ασφάλειας:

- Δημιουργία μιας εθνικής ομάδας εργασίας για τον ιχθυοτουρισμό που υπάγεται στο Τμήμα Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας του Υπουργείου. Αυτό περιλαμβάνει ενέργειες στον τομέα της ασφάλειας και της φορολογίας με σκοπό να καταστεί ο ιχθυοτουρισμός ευχερέστερος.
- Νομικές διατάξεις ("*note réglementaire*") που θεσπίστηκαν το 2009 με σκοπό τη διενέργεια δοκιμών στις δραστηριότητες ιχθυοτουρισμού (σε σκάφη με τουλάχιστον δύο μέλη πλήρωμα).
- Νομικές διατάξεις του 2010 που επιτρέπουν σε σκάφη με τουλάχιστον ένα μέλος πλήρωμα να συμμετέχουν σε αυτές τις πιλοτικές δραστηριότητες και να μεταφέρουν τουρίστες.
- Διατήρηση φορολογικών απαλλαγών των αλιέων για δραστηριότητες ιχθυοτουρισμού¹.
- Υιοθέτηση ενός εθνικού σχεδίου χάρτη ιχθυοτουρισμού για τον ιχθυοτουρισμό.
- Ταινία που παρουσιάζει τις διαδικασίες ασφάλειας που συνδέονται με τον ιχθυοτουρισμό στο Var.
- Ένα έντυπο προληπτικών μέτρων ασφάλειας ανά σκάφος στο Var.
- Το 11.5% του στόλου του Var χρησιμοποιήθηκε σε δοκιμαστικές δραστηριότητες ιχθυοτουρισμού (25 από τα 216 σκάφη).

Οι δραστηριότητες του ιχθυοτουρισμού είναι οι εξής:

- 2009: πρώτος κύκλος των δοκιμών ιχθυοτουρισμού (4 σκάφη με διμελές πλήρωμα).
- 2010: δεύτερος κύκλος πιλοτικών δοκιμών (7 σκάφη με μονομελές πλήρωμα).
- 11 σκάφη που είναι εξοπλισμένα και εγκεκριμένα για δραστηριότητες ιχθυοτουρισμού.
- 323 τουρίστες με εμπειρία στον ιχθυοτουρισμό στο Var (2 επιβάτες εβδομαδιαίως κατά μέσο όρο ανάλογα με τον καιρό).
- Ένα επιπλέον εισόδημα της τάξης του 30 έως 70% για τους αλιείς (ανάλογα με το μέγεθος του σκάφους) για τις ημέρες δραστηριοτήτων ιχθυοτουρισμού.
- Μια ριζική αλλαγή στη στάση των αλιέων και τη συμμετοχή τους σε συζητήσεις με άλλους φορείς της περιοχής σε θέματα όπως, αλλά όχι μόνο, η αλιεία.
- Μια σημαντική αλλαγή στον τρόπο αντίληψης της αλιείας από τους συμμετέχοντες.

Οι κύριοι δικαιούχοι ήταν οι αλιείς που απέκτησαν φωνή στις εδαφικές συζητήσεις για τη διαφοροποίηση της αλιείας, 11 εκ των οποίων αποτελούν φορείς ιχθυοτουρισμού. Πέραν του επιπρόσθετου εισοδήματος που κερδίζουν τις μέρες των δραστηριοτήτων ιχθυοτουρισμού, πληρούν πλέον τις απαραίτητες προδιαγραφές ασφάλειας και είναι σε θέση να αναπτύξουν νέες σχετικές δραστηριότητες (π.χ. εστίαση ή κατάλυμα). Επιπλέον, έχουν επωφεληθεί από τις προσπάθειες εμπορίας των τοπικών τουριστικών πρακτορείων και των περιφερειακών και τοπικών εκστρατειών Τύπου.

¹ Υπό την προϋπόθεση ότι το ετήσιο εισόδημα από τον ιχθυοτουρισμό είναι κάτω από €30 000 και δεν ξεπερνάει το 50% του εισοδήματός τους

Υπερκέραση εμποδίων: κύρια διδάγματα

Τα δύο κυριότερα εμπόδια ήταν η περιοριστική νομοθεσία και η αντίσταση των αλιέων.

Όσον αφορά τη νομοθεσία, δεν υπήρχε νομικό πλαίσιο που να διέπει τη μεταφορά των τουριστών με αλιευτικά σκάφη. Βασικός παράγοντας για την υπερκέραση αυτών των εμποδίων ήταν α) η εύρεση ενός τοπικού δημόσιου διαχειριστή που θα προθυμοποιούνταν να αναλάβει το ρίσκο β) η επίδειξη ενδιαφέροντος και η ανάγκη τροποποίησης των σχετικών κανονισμών, με άλλα λόγια, να αποδειχθεί ότι ο ιχθυοτουρισμός μπορεί να λειτουργήσει, και γ) η οικοδόμηση μιας τόσο ευρείας εταιρικής σχέσης που άλλαξε την ισορροπία δυνάμεων, πείθοντας τους νομοθέτες για την ανάγκη αλλαγής. Υπό το φως των στοιχείων που παρουσιάστηκαν από διάφορους τομείς, οι νομοθέτες κλήθηκαν να αιτιολογήσουν τη διατήρηση της καθεστηκυίας τάξης (status quo).

Καταρχήν, οι αλιείς αντιστέκονταν σε κάθε πρόταση για αλλαγή της δραστηριότητάς τους από τρίτον εκτός τομέα και ήταν ιδιαίτερα ευαίσθητοι σε κάθε αναφορά των περιβαλλοντικών θεμάτων ή της διαφοροποίησης. Ο σεβασμός και η εμπιστοσύνη θα αποκτιούνταν σταδιακά επιδεικνύοντας μια βαθιά κατανόηση της αλιείας και της περιοχής καθώς και των προβλημάτων που αντιμετώπιζαν οι αλιείς. Η μέθοδος χωρίς αποκλεισμούς του 'Ιχθυοτουρισμού 83' συνέβαλε καθοριστικά στο να πείσει τους αλιείς όχι μόνο να συμμετέχουν στο έργο αλλά και να αναλάβουν ενεργό ρόλο στην ανάπτυξή του. Χάρη στην πραγματική ιδιοκτησία μεταξύ τους, οι αλιείς που αρχικά είχαν δεσμευτεί να μην ασχοληθούν ποτέ με τον ιχθυοτουρισμό πλέον, όχι μόνο ασχολούνται αλλά πρωτοστατούν στην ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων.

Το έργο οφείλει μεγάλο μέρος της επιτυχίας του στη μέθοδο εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και την καθοδήγησή του από ένα ανεξάρτητο τρίτο μέρος, τον οργανισμό Marco Polo που συγκέντρωσε επαγγελματίες από το χώρο της αλιείας, τις δημόσιες αρχές, τους περιβαλλοντικούς παράγοντες και τα τουριστικά πρακτορεία προκειμένου να αναζητήσουν μια λύση που θα μειώσει τη σύλληψη των ψαριών και θα διασφαλίσει έναν αξιοπρεπή μισθό στους αλιείς, προστατεύοντας συγχρόνως το περιβάλλον και προσθέτοντας αξία στην κληρονομιά της περιοχής.

Οι αλιείς συμμετείχαν σε κάθε στάδιο του έργου και έλαβαν όλες τις βασικές αποφάσεις αναφορικά με την ανάπτυξη δραστηριοτήτων ιχθυοτουρισμού στην περιοχή, από τον τύπο δραστηριότητας που θα προσφέρουν έως τον τύπο σωσίβιου γιλέκου που πρέπει να φοράνε οι τουρίστες. Αυτό οδήγησε σε μια πραγματική ιδιοκτησία και μια εποικοδομητική σχέση μεταξύ αλιέων και άλλων φορέων (δημόσιων, περιβαλλοντικών και τουριστικών), αντικατέστησε τη δυσπιστία και την έλλειψη συμμετοχής που κυριαρχούσαν στο παρελθόν.

Επιπλέον, η συμμετοχή των φορέων, οι οποίοι διέβλεπαν τις νομοθετικές αλλαγές που απαιτούνταν για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων ιχθυοτουρισμού αποτέλεσε καθοριστικό παράγοντα επιτυχίας του έργου. Μόνο όταν πείστηκαν να κάνουν τις νομοθετικές αλλαγές, νομιμοποιήθηκε η μεταφορά τουριστών με αλιευτικά σκάφη.

Μελλοντικές προοπτικές

Η βιωσιμότητα των μεμονωμένων δραστηριοτήτων ιχθυοτουρισμού από τους συμμετέχοντες αλιείς είναι αδιαμφισβήτητη. Ωστόσο, οι προσπάθειες για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του συστήματος συντονισμού και ευρείας συμμετοχής συνεχίζονται. Ο οργανισμός Marco Polo θα εργαστεί στο έργο έως το Δεκέμβριο 2011, με σκοπό να διασφαλίσει την εγκαθίδρυση ενός βιώσιμου και αυτόνομου συστήματος που θα καταστήσει ευχερέστερη την υλοποίηση των δραστηριοτήτων ιχθυοτουρισμού στο Var. Μετά το πέρας του τριετούς έργου, το 'Ιχθυοτουρισμός 83' πρέπει να αποτελεί ένα βιώσιμο εδαφικό έργο με επικεφαλής την αλιευτική κοινότητα.

Υπάρχουν δύο κύριοι τομείς δραστηριοτήτων σε εξέλιξη:

1. Η διασφάλιση της βιωσιμότητας του μοντέλου δραστηριοτήτων ιχθυοτουρισμού στο Var. Αν και μεμονωμένοι αλιείς εξακολουθούν τις δραστηριότητες ιχθυοτουρισμού τους, συνεχίζουν οι ενέργειες που έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν ότι το συμμετοχικό σύστημα θα συνεχίσει και όταν πάψει η συμμετοχή του οργανισμού Marco Polo έτσι ώστε να συνεχίζουν οι δραστηριότητες ιχθυοτουρισμού με συντονισμένο τρόπο που λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα των διαφόρων ενδιαφερομένων παραγόντων (αλιείας, περιβάλλοντος, κλπ.) και να διασφαλίζουν ότι ο ιχθυοτουρισμός εξακολουθεί να χαίρει ορατότητας εντός της περιοχής του τουριστικού πακέτου. Θέματα όπως η κατανομή και ανάληψη ρόλων (συντονισμός, ενσωμάτωση περιβαλλοντικών θεμάτων στις προτεινόμενες δραστηριότητες, εμπορία, επικοινωνία, κλπ.) χρήζουν οριστικοποίησης. Ομοίως, πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στην ικανότητα των τοπικών αλιευτικών οργανώσεων, των λεγόμενων *Prud'homies*, να υλοποιούν συλλογικά έργα.
2. Η επέκταση του ιχθυοτουρισμού σε άλλες συμπληρωματικές δραστηριότητες όπως οι συνεδρίες γευσιγνωσίας, τα καταλύματα, ο συσχετισμός με τον αγροτικό τουρισμό και η ανάπτυξη μεθόδων με σκοπό να προσδοθεί αξία σε υποαλιευόμενα είδη. Ο 'Marco Polo' και οι αλιείς υλοποιούν δράσεις με σκοπό να επεκτείνουν και να αναπτύξουν περαιτέρω τις δραστηριότητες ιχθυοτουρισμού.

Τέλος, το νομοθετικό έργο είναι και αυτό εν εξέλιξη, αλλά το έργο κατάφερε να καλλιεργήσει τη δυναμική που απαιτείται για να ξεκινήσει η διαδικασία επιβολής των απαιτούμενων τροποποιήσεων. Αυτή η διαδικασία έχει τώρα ανατεθεί στους σχετικούς εθνικούς φορείς. Ωστόσο, ο Marco Polo προβλέπει μια σειρά τεχνικών συναντήσεων με άλλες γαλλικές FLAG που επιθυμούν να αναπτύξουν τον ιχθυοτουρισμό στην περιοχή τους.

Μεταβιβασιμότητα

Ο ιχθυοτουρισμός είναι από τις πρώτες ιδέες που μας έρχονται στο μυαλό όταν σκεφτόμαστε τρόπους διαφοροποίησης των δραστηριοτήτων των αλιέων και η μεθοδολογία του 'Ιχθυοτουρισμού 83' έχει τεράστιο δυναμικό να μεταφερθεί σε άλλες περιοχές.

Ωστόσο, πρέπει να αναφερθεί ότι πρόκειται για μια πρακτική με περιορισμένο δυναμικό για να αντισταθμίσει πολλές από τις δυσκολίες που υπάρχουν στον τομέα αλιείας και δεν ταιριάζει απαραίτητα σε όλες τις περιοχές. Για μια επιτυχημένη μεταφορά τους σε διάφορες περιοχές, ο διαχειριστής του έργου υπογραμμίζει τη σημασία των ακόλουθων:

- σαφής ορισμός του πλαισίου και των αναγκών της περιοχής καθώς και του κοινού στόχου,
- εύρεση των κατάλληλων εταίρων για την ικανοποίηση αυτών των αναγκών και πραγματική εμπλοκή των εταίρων αυτών,
- ανάπτυξη μεθοδολογίας που ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τους στόχους.

Το 'Ιχθυοτουρισμός 83' έχει ήδη προσελκύσει το ενδιαφέρον τεσσάρων άλλων γαλλικών FLAG που ξεκίνησαν τη διαδικασία ανάπτυξης παρεμφερών προγραμμάτων στις περιοχές τους. Έχει ήδη πραγματοποιηθεί ένας κύκλος δοκιμών στο Bay of Arcachon, ενώ οι FLAG των περιοχών Marennes Oléron, Etang de Thau και Côte Basque εξετάζουν, επί του παρόντος, τη βιωσιμότητα της πρακτικής ιχθυοτουρισμού.

Δαπάνες και χρηματοδότηση

Το συνολικό κόστος του τριετούς έργου ήταν € 277 590. Το κόστος αυτό επιμερίζεται ως εξής:

71% αμοιβές προσωπικού και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης

15% υπηρεσίες όπως εμπορία και εκτύπωση

8% έξοδα ταξιδιού

6% εκπαιδευτική επίσκεψη

Επιπλέον, η περιφέρεια χρηματοδότησε τα πραγματικά κόστη, έτσι φροντίζοντας ώστε τα σκάφη να πληρούν τις προδιαγραφές ασφάλειας (σωσίβια γιλέκα, πομποί, κλπ. για 11 σκάφη και αυξάνοντας το ύψος των φραχτών ασφαλείας 5 σκαφών) με ποσό ισοδύναμο των €5,000.

Ως προς τη χρηματοδότηση, το συνολικό κόστος των €277 590 χορηγήθηκε ως εξής:

- Άξονας 4 του ETA (ΕΕ & εθνική): 31,9% (€86 140)
- Περιφερειακά ταμεία (Προβηγκία – Άλπεις – Κυανή Ακτή): 52,4%
- Το Διαμέρισμα Var: 10,5%
- Η «Communauté d'agglomération» της Τουλόν – Προβηγκίας – Μεσογείου: 5,2%

Στοιχεία για το έργο

Τίτλος: Ιχθυοτουρισμός 83

Διάρκεια: Ιανουάριος 2009 – Δεκέμβριος 2011 (3 χρόνια)

Ημερομηνία μελέτης περίπτωσης: Μάρτιος 2011

Διαχειριστής του έργου

Marco Polo Echanger Autrement

Remi Bellia, Project Coordinator

Τηλ.: +33 (0) 6 62 42 28 86

contact@marcopolo.asso.fr

www.marcopolo.asso.fr/

Στοιχεία FLAG

Groupe Varois

Claire Lemoine, Διαχειριστής FLAG

groupefepvarois@gmail.com

Τηλ.: +33 (0) 4 96 11 69 42

[FLAG fiche](#)

Εκδότης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας, Γενικός Διευθυντής.

Αποποίηση ευθύνης: Μολονότι η Γενική Διεύθυνση Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας είναι υπεύθυνη για τη συνολική παραγωγή του παρόντος εγγράφου, δεν φέρει την ευθύνη για το περιεχόμενο ούτε εγγυάται την αξιοπιστία των στοιχείων.